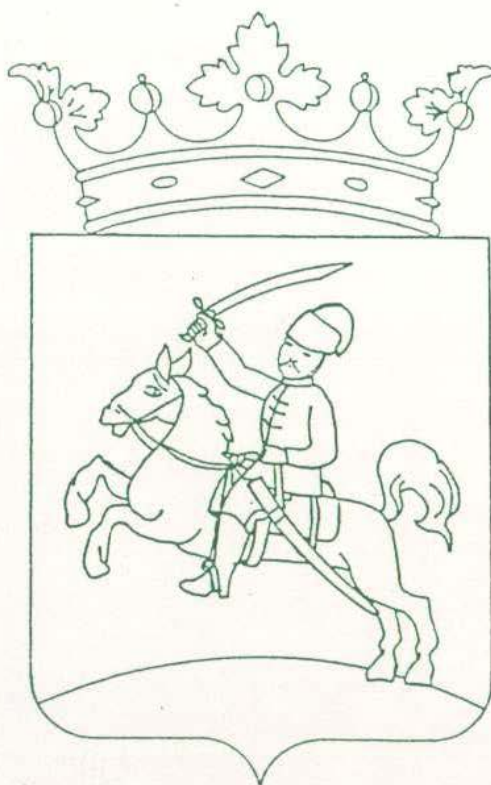


EDELÉNYI FÜZETEK 12.

---

DR. VARGA GÁBOR

BIBLIOGRÁFIA



EDELÉNY  
1995

# DR. VARGA GÁBOR

harminc éve tanár és szakíró

## BIBLIOGRÁFIA

EDELÉNY  
1995

## **Edelényi füzetek 12.**

**Öszeállította, szerkesztette:**

Laki Lukács László

**Illusztrációk:**

Cs. Uhrin Tibor

**Lektorálta:**

Szilágyi Sándorné

**Technikai munkatársak:**

Slezsák Zsolt

Tóth Bertalanné

A címlapon Lak község címere.

# "ez a föld az én éltetőm..."

## Előszó

A Nagy László-i sor híven fejezi ki egy, az „édes kis Hazá”-ból elment, de el nem szakadt alkotó szellemi ember lelkületét, sorsát.

**1941** december végén fiúgyermek született a **Belső-Cserehát** büszke kisnemesi falujában, **Lakon** a Varga családban. A keresztségben a **Gábor** nevet kapta. A mindenkori Borsod vármegye határán, a Mánta patak völgyében fekvő településen rövid ideig él a kis család. A megélhetés, a szükség előbb **Damakra**, majd **Szikszóra** kényszeríti őket. Gábor **Szikszón** kezdi iskoláit, majd **Sárospatak**, **Debrecen** lesz tanulmányainak színhelye. Munkálkodásának állomásai, **Karcag**, **Hajdúböszörmény**, **Nyíregyháza**, **Debrecen** is messze esnek a szülőfalutól, ahová gyermekkorában igen sokat „hazájár” Perényi nagyapóhoz, Győri nannýához.

A szünidőbeli gyermekkori élmények, emlékek oly eleven, meghatározó erejűek, hogy a felnőtt oktató, kutató ember vissza-visszatér hozzájuk erőt, témát, hitet meríteni. A múlt vezet, visszahívja mind a mai napig.

**Dr. Varga Gábor** a debreceni Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola neveléstudományi tanszékének docense, neveléstörténetet oktat. Az a tanár, aki augusztus végén alig várja a becsengetést, hogy mihamarabb taníthasson a legnagyobb szeretettel és örömmel. A hallgatóktól felé áradó szeretet számára az igazi fizetés-többség, ami a csábítások ellenére, az olykori mellőztetés dacára a pályán megtartotta, megtartja.

**Negyedszázada** munkálkodik az óvó- és tanítóképzésben, jövőre lesz **harminc** éve, hogy megjelent első publikációja. Idén töltötte le **harmincadik** szolgálati évét.

Méltó rá, hogy számbavegyük írásait.

A folytatás bizonyára nem marad el. Az örökmozgó, állandó szervező, nyílt, szókimondó ember örökkéig teszi a dolgát. Sokszor felfoghatatlan; honnan veszi az erőt, az időt.

Feledhetetlenek, feltöltődést nyújtanak a **tokaji hegyen** lévő szőlőjében, pincéjében rendszeressé vált baráti összejövetelek. Elmaradhatatlan vendég itt Bozsik István, Cs.Uhrin Tibor, Szilágyi Imre, Girasek János, Baffy Dezső és még sokan mások. Gondos gazda, vendéglátó, társasági ember. Pincéjében a szép szón kívül az ének, a hegedű is felhangzik, barátai, jóemberei szórakoztatására, megsegítésére. A hegedű a gyengéje, kis családi zenekart is alakított ő már.

Családja biztos támasza. Eta asszony hű társ. Lányai továbbviszik a népi zene, a tánc, a szép tárgyak, a régi könyvek szeretetét. A laki temetőben nyugvó nagyanyák és dédanyák nevét viselő unokák; Zsófia és Borbála a nagyapa szemefényei, nagy reményei.

A bősörményi szőlőskertben is értük tevő, pihenést, kikapcsolódást kereső Gábor gazda homoki borháza is kincseket rejtő alkotóműhely, könyvkötészet, dolgozó szoba. Bősörményi lakásában is meglesi a helyet nemcsak néprajzi gyűjteménye szép darabjainak, hanem egyedi készítésű, régies könyvborítóinak is. A **„Debreceni Bibliofil Műhely”** mágnasorozat számozott példányai ősi módon, manuálisan készülnek. Gondosan odafigyelve.

**Dr. Varga Gábor**, az elszármazott, itthon van a Cserehátton. Munkái, publikációs tevékenysége, példa értékű az ittmaradóknak. Titkon bízik benne, hogy nyugdíjas éveire „hazatér”, alkotó erejét megtartva itthon fejezheti be életét.

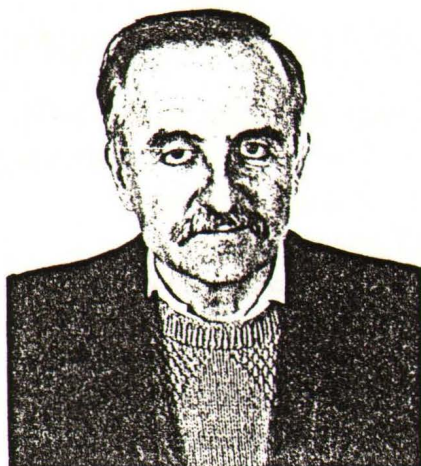
Az Amerikát, az orosz-Távol-Keletet megjárt ezermester, olvasó, gondolkodó Perényi nagyapa; a szorgalmas, pontos, rokonszerető édesapa hű fia, utóda ő. Szelleme a távolból is éltető, megtartó erejű.

Bízom benne, hogy eddigi műveinek foglalata, e szerény kiállítású bibliográfia nemcsak nekem, a szülőföldkutatásban társának, másodunokatestvérnek jelent örömet, segítséget. Hiszem, hogy minden szülőföldje iránt érdeklődő kutatónak, elszármazottnak, ittélőnek, kollégának vezérfonala lehet. Legyen!

Edelény, 1995. szeptember 1.

**Laki Lukács László**





**Dr. VARGA GÁBOR**

*Életrajzi adatok*

- 1941.XII.28. Lak. Szülei: Varga Imre vasutas és Perényi Erzsébet htb.
- 1948-1956. Szikszó, Általános Iskola.
- 1956-1960. Sárospatak, tanítóképző.
- 1960-1961. Felsődobsza, Általános Iskola.
- 1961-1966. KLTE BTK. történelem-pedagógia szak.
- 1966-1970. Karcag, közművelődési felügyelő
- 1970-1978. Óvóképző Főiskola (Hajdúböszörmény)
1978. Bölcsészdoktori szigorlat, Debrecen.
- 1978-1981. Bessenyei Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza.
- 1981-1995. Kölcsey Ferenc Ref. T.K. Főiskola, Debrecen.

### ***Tudományos társasági, bizottsági tagságai:***

- Magyar Pedagógiai Társaság Neveléstörténeti Szakosztálya  
1978-tól;  
MTA Neveléstörténeti Albizottsága 1990-től;  
Magyar Comenius Társaság Választmányi tagja 1993-tól;  
Magyar Néprajzi Társaság 1976-tól;  
Magyar Bibliofil Társaság 1990-től;  
Országos Pedagógiai Intézet óvodai tantervi Bizottsága  
1971-1986.  
Kölcsey Ref. Főiskola Tudományos és Fegyelmi Bizottságá-  
nak, a gyakorló iskola iskolaszékének tagja.  
Kölcsey Ref. Főiskola Tanulmányok c. évkönyv szerkesztője  
1986-  
Óvó- és Tanítóképző Főiskolák Tudományos Közleményei-  
nek egyik szerkesztője 1986-

### ***Kitüntetései:***

1985. Kiváló Munkáért (Műv. Min.)  
1989. Tanítóképzésért  
1990. Istvánffy Gyula díj (Honismereti kutatómunkáért)  
1991. Szabó Endre díj (Óvodatörténeti kutatómunkáért)  
1995. Kölcsey Emlékérem.

### ***Kutatási területei:***

- Tantárgypedagógia (környezetismeret)  
Művelődéstörténet (Borsod, Lak, Debrecen)  
Neveléstörténet (Főként a reformkor és a dualizmus kora)

## KÖTETBEN MEGJELENT MUNKÁK

- 1973 -

1. Az óvodai környezetismeret oktatásának módszertana :  
főiskolai tankönyv. - Bp. : Tankönyvkiadó, 1973. - 119 p.  
*Társszerzők : Babodi Béláné, Dávid Imre.*  
*22. kiadása 1994-ben.*

- 1977 -

2. Az óvodai környezetismereti foglalkozások módszertana. -  
Tokyo : Orion Press, 1977. - 155 p.  
*Társszerzők : Babodi Béláné, Dávid Imre.*  
*Japán nyelvű*

- 1981 -

3. Az óvodai foglalkozások módszertana : környezet-  
ismeret : szakközépiskolai tankönyv. - Bp. : Tankönyv-  
kiadó, 1981. - 94 p.  
*14. kiadása 1994-ben.*  
*Ism.: Varga Gábor: Környezetismeret / Hárshegyi*  
*Mária == Óvodai nevelés. - 1982. 5.sz., p. 71-172.*

- 1990 -

4. Tanulmányok a debreceni kollégiumi tanítóképzés törté-  
netéből. - Debrecen, 1990. - 185 p. : ill.  
*Társszerző dr. Szekerczés Pál.*  
*Ism.: Rideg István == Honismeret. - 1991. 3.sz.,*  
*p. 98-99.*

- 1992 -

5. A szőlő és a bor a Bibliában. - Debrecen, 1992. - 22 p. : ill. -  
(Debreceni bibliofil műhely ; 1.)  
*Illusztrálta : Bozsik István.*

- 1993 -

6. A Debreceni Református Kollégium szikszói szőlőbirtoka  
1776-1842. - Debrecen, 1993. - 28 p. : ill. - (Debreceni  
bibliofil műhely ; 2.)  
*Illusztrálta : Bozsik István.*



- 1994 -

7. A Debreceni Református Kollégium szikszói szőlőbirtokának története (1772-1842). - Debrecen, 1994. - 44 p.

*Illusztrálta : Bozsik István.*

8. Le raisin et le vin dans la Bible. - Debrecen, 1994. - 22 p.

*Fordította : Sipos Gyöngyvér.*

9. Szilágyi Imre exlibrisei. - Debrecen, 1994. 24 p. - (Debreceni bibliofil műhely ; 3.)

- 1995 -

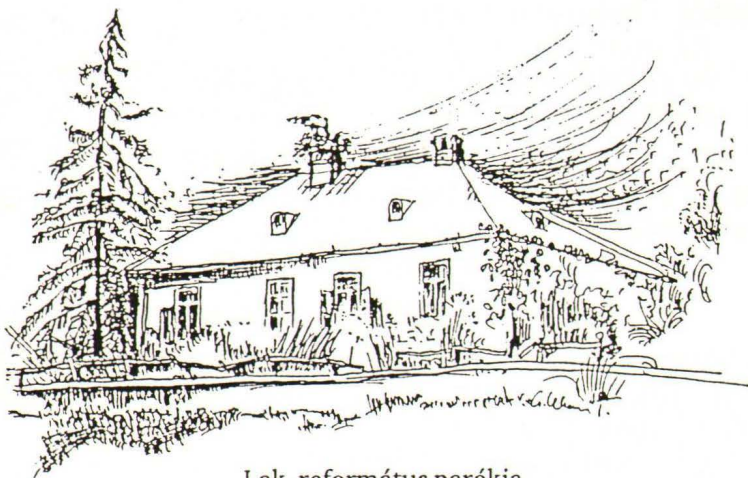
10. Cs. Uhrin Tibor tollrajzai. - Debrecen, 1995. - 24 p. - (Debreceni bibliofil műhely ; 4.)

11. Érdekességek a reformkori Debrecenből. - Debrecen, 1995. - 40 p. - (Debreceni bibliofil műhely ; 5.)

12. Tanulmányok Lak történetéből. - Debrecen, 1995. - 200p.

*Illusztrálta : Bozsik István és Cs. Uhrin Tibor.*

*Ism.: Tanulmányok Lak történetéből / Bozsik István == Észak-Magyarország. - 51.évf. 36.sz. (1995. febr.11.), ÉM-hétvége II. p.*



Lak, református parókia

## TANULMÁNYOK, CIKKEK

- 1966 -

13. Az önálló tevékenység megnyilvánulásának néhány kérdése a 9-10 éves korban == Módszertani füzetek. - Debrecen, 1966. - p. 1-17.

- 1968 -

14. Mi érdekli az ipari tanulókat? == Szolnok megyei néplap. - 1968. nov.12., p. 3.
15. A programozott és a csoportoktatás variációjának kísérlete == Történelemtanítás. - 13.évf. 2.sz. (1968), p. 14-16.

- 1969 -

16. A karcagi ipari tanulók kulturális érdeklődése == Népművelés. - 16.évf. 10.sz. (1969), p. 19-20.
17. Munka és művelődés == Szolnok megyei néplap. - 1969. jan.5., p. 5.

- 1970 -

18. Családi ünnepek == Tanácsok lapja. - 1970. febr. 28., p. 7.
19. A műkedvelő színjátszásról == Népművelés. - 17.évf. 4.sz. (1970), p. 35-36.

- 1971 -

20. Pályamotívumok és pályaismeret óvónőképzős hallgatóknál == Óvodai nevelés. - 24.évf. 5.sz. (1971), p. 186-188.
21. Tájszavak Lak községből == Magyar nyelvőr. - 95.évf. 3.sz. (1971), p. 350-359.

- 1973 -

22. A cselekvéssel kapcsolatos módszerek a környezetismeretben == Óvodai nevelés. - 26.évf. 11.sz. (1973), p. 413-415.

- 1974 -

23. Az ellenőrzés és értékelés módszerei az óvónőképzős hallgatók gyakorlati képzésében == Pedagógus-képzés. - 2.sz. (1974), p. 63-67.

*Társszerző : Dávid Imre.*

24. Feladatok a környezetismerethez == Óvodai nevelés. - 27.évf. 10.sz. (1974), p. 384-386.
25. Környezetismeret természetes környezetben == Óvodai nevelés. - 27.évf. 4.sz. (1974), p. 141-143.

- 1975 -

26. Cselekvéssel kapcsolatos módszerek az óvodai környezetismeret oktatásban == Pedagógiai pályamunkák. - Debrecen, 1975. - p. 162-180.
27. Az első bősörményi kisdédóvó emlékeiből (1868-1870), == Hajdúböszörményi hírlap. - 1975. máj.15., p. 4.
28. Hajdú - Bihar megye óvodatörténeti emlékeiből == Hajdú-bihari napló. - 1975. nov.16., p. 12.
29. Hátrányos helyzetű pedagógusok == Pedagógusok lapja. - 1975. ápr.8., 2. p.
30. A nevelés tervezése és az eredményvizsgálatok módszerei == Felsőoktatási Szemle. - 24.évf. 7/8.sz. (1975), p. 453-460.
31. A természetes környezetben tartott környezetismereti foglalkozások néhány kérdése == Magyarországi óvónőképző intézetek neveléstudományi közleményei : 10. - 1975. - p. 189-202.

*Társszerzők : Baffy Dezső, Dávid Imre.*

32. A természeti jelenségek folyamatos megfigyelését elősegítő eszközök a nagycsoportban == Óvodai nevelés. - 28.évf. 9.sz. (1975), p. 349-353.



- 1976 -

33. Adatok megyénk óvodatörténetéhez == Borsodi szemle. - 21.évf. 1.sz. (1976), p. 67-71.
34. Az első szabolcsi "óvóbácsik" == Kelet-Magyarország. - 1976. febr. 22., p. 7.
35. Emlékezés az első óvóképzőnk igazgatójára == Hajdú-bihari napló. - 1976. márc.21., p. 12.
36. Emlékezés Wargha Istvánra == Pedagógusok lapja. - 1976. márc.8., p. 4.
37. Hajdú - Bihar megye óvodatörténeti emlékeiből 2. == Hajdú-bihari napló. - 1976. jan.25., p. 13.
38. Hajdú - Bihar megye óvodatörténeti emlékeiből 3. == Hajdú-bihari napló. - 1976. febr. 15., p. 12.
39. A magyar óvodapedagógia úttörője : Wargha István == Óvodai nevelés. - 29.évf. 4.sz. (1976), p. 128-134.
40. Megyénk első óvodái == Hajdú-bihari napló. - 1976. márc.8., p. 12.
41. Az óvodai környezetismeretoktatás első magyar szakkönyve == Hajdú-bihari napló. - 1976. jún.13., p. 12.
42. Az óvodai pedagógusképzés úttörője == Pedagógusképzés. - 1.sz. (1976), p. 109-113.
43. Szabolcs - Szatmár megye óvodatörténeti emlékeiből == Kelet-Magyarország. 1976. jan.18., p. 6.
44. Száz éve halt meg Wargha István == Tolna megyei népiújság. - 1976. márc.10., p. 4.

- 1977 -

45. A korrekciós nevelőmunka lehetőségei a környezetismeret oktatásban == Óvodai nevelés. - 7/8.sz. (1977), p.308-311.
46. A magyar óvodai pedagógusképzés történeti előzményei == Pedagógusképzés. - 1.sz. (1977), p. 119-128.



47. A világnézetű nevelés komplexitása az óvónőképzésben  
== Felsőoktatási szemle. - 6.sz. (1977), p. 238-244.

*Társszerzők : Dávid Imre, Szitovszki Józsefné.*

**- 1978 -**

48. Az I. osztályos környezetismereti tanterv és az óvodai  
nagycsoporthoz program összehasonlító elemzése ==  
Óvodai nevelés. - 6.sz. (1978), p. 219-220.
49. 150 éves a magyar óvodai mozgalom == Borsodi  
művelődés. - 3.évf. 1.sz. (1978), p. 34-35.
50. Debrecen első óvodájának megszervezése == Múzeumi  
kurír. - 3.köt. 8.sz. (1978), p. 28-31.
51. Debrecen reformkori óvodái == Hajdú-bihari napló. -  
1978. szept.21., p. 5.
52. Érdekességek Debrecen reformkori tanácsulási irataiban  
== Múzeumi kurír. - 3.köt. 6.sz. (1978), p. 53-58.
53. Megyénk országos hírvű kisedővői (1867-1937), ==  
Hajdú-bihari napló. - 1978. nov.16., p. 5.
54. Wargha István és Rapos József munkásságának hatása  
az óvodai környezetismeret oktatásra == Óvodai  
nevelés. - 9.sz. (1978), p. 355-358.

**- 1979 -**

55. Az 1834.évi debreceni földrengés == Hajdú-bihari  
napló. - 1979. jún.1., p. 4.
56. Debrecen első bölcsődéjének szervezéséről == Hajdú-  
bihari napló. - 1979. jún.16., 5. p.
57. Debrecen város első bölcsődéjének megszervezéséről  
(1855), == Múzeumi kurír. - 4.köt. 1.sz. (1979).
58. Hajdú - Bihar megyei tankönyvritkaságok == Hajdú-  
bihari napló. - 1979. dec.9., p. 5.
59. Ki volt Nagy Ida? == Hajdú-bihari napló. - 1979.  
ápr.4., p. 12.

60. Az óvónők- és az óvodai pedagógusképzés helyzete 1919-ben == Pedagógusképzés. - 1.sz. (1979), p. 86-91.
61. A régi debreceni vendéglátás levéltári emlékeiből (1826-1840) == Hajdú-bihari napló. - 1979. jan.11., p. 5.
62. Százéves óvodai gondok == Hajdú-bihari napló. - 1979. okt.7., p. 7.
63. Tanítani kell az óvónőket! == Hajdú-bihari napló. - 1979. jún.24., p. 10.

**- 1980 -**

64. Adatok a régi debreceni diákélethez == Múzeumi kurír. - 4.köt. 2.sz. (1980), p. 6-7.
65. Debrecen első óvodái == Óvodai nevelés. - 1980. 7/8.sz. p. 293-295.
66. Debrecen város művelődéstörténetének levéltári emlékei == Múzeumi kurír. - 4.köt. 4.sz. (1980), p. 15-17.
67. Debreceni tankönyvritkaságok 1795-1842 == Hajdú-bihari napló. - 1980. aug.3., p. 10.
68. Egy híres tankönyv és szerzője == Pedagógusok lapja. - 1980. márc.8., p. 4.
69. A magyar óvodai pedagógusképzés történetéhez == Pedagógusképzés. - 1980. 2.sz., p. 100-105.
70. Pótlás az Új pedagógiai lexikonhoz == Pedagógusok lapja. - 1980. márc.8., p. 2.

**- 1981 -**

71. Adatok Pap Ilona óvodapedagógiai szakírói munkásságához == Óvodai nevelés. - 12.évf. 10.sz. (1981), p. 345-349.
72. Egy elfelejtett híres pataki diák == Borsodi művelődés. - 6.évf. 3.sz. (1981), p. 57-58.

*Tóth Pápai Mihály*

73. Egy elfelejtett reformkori tankönyv == Földrajztanítás. - 1981. 6.sz., p. 192-193.
74. Emlékezés Tóth Pápai Mihályra == Pedagógusok lapja. - 1981. máj.22., p. 3.
75. Perényi == Hajdú-bihari napló. - 1981. szept.27., p.12.
76. Egy vidéki óvodapedagógiai szaklap == Óvodai nevelés. - 12.évf. 12.sz. (1981).

**- 1982 -**

77. Adatok Szikszó 16.századi művelődéstörténetéhez == Borsodi szemle. - 27.évf. 3.sz. (1982), p. 45-96.
78. Brunszvik Teréz és Wargha István hatása a reformkori óvodai nevelésre == Tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 16. - Debrecen, 1982. - p. 249-262.
79. A csáti "Miskák" kígyómotívumának rejtélyéhez == Honismeret. - 10.évf. 3.sz. (1982), p. 43-44. : ill.
80. Debrecen második óvodájának megszervezése == Múzeumi kurír. - 4.köt. 8.sz. (1982), p. 57-59.
81. Illendőségi regulák egy régi kéziratban == Magyar konyha. - 6.évf. 4.sz. (1982), p. 47.
82. Az óvodai környezetismeret-oktatás, az első óvodai törvény megszületéseig (1828-1946) == A Bessenyei György Tanárképző Főiskola füzetei. - Nyíregyháza, 1982. - p. 23-34.
83. Szoktató iskolai osztály a régi debreceni kollégiumban (1830-1873) == Múzeumi kurír. - 4.köt. 10.sz. (1982), p. 78-79
84. Tóth Pápai Mihály és Váradi Szabó János hatása a korabeli tanítóképzésre == Pedagógusképzés. - 1982. 1.sz., p. 193-201.

**- 1983 -**

85. Debrecen második reformkori óvodája == Óvodai nevelés. - 1983. 12.sz., p. 407-408.



86. Emlékezés a magyar tornaügy úttörőjére == Népszava. - 1983. márc.11., p. 15.
87. Emlékezés Matolay Elekre == Köznevelés. - 1983. máj.6., p. 12.
88. Illendőség tudománya egy régi kézirat tankönyvben == Múzeumi kurír. - 5.köt. 2.sz. (1983), p. 109-110.
89. A magyar pedagógusképzés múltjából == Pedagógusok lapja. - 1983. ápr.8., p. 4.
90. Az óvodahálózat fejlesztésének múlt századi gondjai Debrecenben == Óvodai nevelés. - 1983.11.sz., p. 372-374.

**- 1984 -**

91. Elődeinkre emlékezve == Pedagógusok lapja. - 1984. jan.15., p. 6.
92. Hazahívta Debrecen == Pedagógusok lapja. - 1984. jún.15., p. 3.
93. Iskolaelőkészítés a régi debreceni kollégiumban == Köznevelés. - 1984. szept.21., p. 12-13.
94. Az iskolaelőkészítés történeti előzményei a mai környezetismeret tantárgyban (1891-1914) == Tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 17/18. - Debrecen, 1983/84. - p. 459-471.
95. Kerekes Ferenc professzor és Debrecen == Hajdú-bihari napló. - 1994. jún.2., p. 12.
96. Szőlő és bor a Bibliában == Kertbarát magazin. - 1984. téli szám, p. 52-53.
97. Természetvédelmi adatok Debrecen reformkori tanácsülési jegyzőkönyveiben == Múzeumi kurír. : 44. - 5.köt. 4.sz. (1984), p. 32-33.
98. A Tisza és Debrecen összekapcsolásának terve 1727-ből == Múzeumi kurír. - 5.köt. 4.sz. (1984), p. 44-45.



- 1985 -

99. Adatok a debreceni kollégiumi tanítóképzés történetéből (1538-1869) == Huszonötéves a felsőfokú tanítóképzés. - Debrecen, 1985. - p. 1-21.
100. Adatok Hajdú - Bihar óvodaügyének történetéből (1841-1941) == Múzeumi kurír. - 5.köt. 7.sz. (1985), p. 20-53.
101. Amiről a reformkori debreceniek beszéltek == Múzeumi kurír. - 5.köt. 9.sz. (1985), p. 40-50.
102. Bod Péter ismeretlen levele Sinay Miklóshoz == Honismeret. - 1.sz. (1985), p. 37-38.
103. A debreceni tanítóképzés történeti előzményei == Pedagógusképzés. - 1.sz. (1985), p. 137-162.
104. Egy elfelejtett óvodapedagógus : Szabó Endre == Óvodai nevelés. - 1985. 11.sz., p. 368-372.
105. Fröbel és Debrecen == Tanítóképző főiskolák tudományos közleményei. ; 19. - Debrecen, 1985. - p. 245-253.
106. Szűcsmesterség a XIX. sz. elején : Kerekes Ferenc ismeretlen kéziratoss jegyzete == Honismeret. - 13.évf. 3.sz. (1985), p. 37-38.

- 1986 -

107. Adatok a Felső-Borsodi Általános Tanítóegylet történetéből (1862) == Borsodi művelődés. - 11.évf. 2.sz. (1986), p. 67-69.
108. Adatok Debrecen és Hegyalja gazdasági kapcsolatainak történetéből == Múzeumi kurír. - 5.köt. 10.sz. (1986), p. 71-73.
109. Adatok egy Felső-borsodi elemi iskola 17-19. századi történetéhez == Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 20. - Debrecen, 1986. - p. 243-262.

110. Debrecen és Hegyalja kapcsolatai == Hajdú-bihari napló. - 1986. máj.31., p. 11.
111. Emlékezés Szeremley Gáborra == Honismeret. - 14.évf. 6.sz. (1986), p. 39.
112. Lak község keresztnévei 1753-1825 == Névtani értesítő. - 10.sz. (1986), p. 83-85.
113. Miskolcon mérték-e először a tanulók testi fejlettségét? : észrevételek Máдай Lajos cikkéhez == Borsodi művelődés. - 2.évf. 4.sz. (1986), p. 92-96.
114. Szabó Endre óvodapedagógiai munkássága == Magyar pedagógia. - 1986. 3/4.sz., p. 357-396.
115. A szikszói szüret és Csokonai == Hajdú-bihari napló. - 1986. jún.11., p. 11.
116. A szikszói szüret költővendége == Napjaink. - 25.évf. 4.sz. (1986), 39. p.

*Csokonai Vitéz Mihály*

117. Tanítói jövedelmek a reformkori Felső-Borsodban == Borsodi művelődés. 11.évf. 3.sz. (1986), p. 56-58.

- 1987 -

118. Egy XVIII. századi laki végrendelet == Múzeumi kurír. - 6.köt. 3.sz. (1987), p. 44-54.

*Halász Takács Sámuel*

119. 150 éves az óvodai pedagógusképzés == Óvodai nevelés. - 9.sz. (1987), p. 68-71.
120. Budai Ésaías ismeretlen levele (1791) == Borsodi szemle. - 32.évf. 2.sz. (1987), p. 90-92.
121. Kállay István élete és munkássága == Pedagógusképzés. - 1987. 1.sz., p. 137-152.
122. Százötven éves a magyar óvodai pedagógusképzés == Borsodi művelődés. 12.évf. 2.sz. (1987), p. 68-71.

- 1988 -

123. Dr. Öreg János (1838-1911) == Hajdú-bihari napló. 1988. jan.23.
124. Egy elfelejtett híres pataki diák : Szeremley Gábor == Borsodi művelődés. - 13.évf. 4.sz. (1988), p. 54-56.
125. Farsangi táncmulatság a reformkori Debrecenben == Múzeumi kurír. - 6.köt. 5.sz. (1988), p. 23-24.
126. Földrajzi- és családnevek Tokaj szőlőhegyének II. József-kori összeírásban (1787) == A hegyaljai mezővárosok történeti néprajza. - Miskolc, 1988. - p.130-140.
127. Hajdúszoboszló óvodáinak története (1877-1944) == 400 év Hajdúszoboszló neveléstörténetéből. - Hajdúszoboszló, 1989. - p. 257-277.
128. Kállay István élete és munkássága == Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 21. - Debrecen, 1988. - p. 221-227.
129. Az önálló debreceni tanítóképzés első évtizedei == Iskolakultúra. - Debrecen., 1988. - p. 129-143.
130. Egy régi farsangi bál Karcagon (1838) == Múzeumi kurír. - 6.köt. 6.sz. (1988), p. 21.
131. Tanítóképzés a Debreceni Református Kollégiumban (1825-1849) == Levéltári közlemények ; 15. - Debrecen, 1988. - p. 5-17.

- 1989 -

132. Egy XVIII.századi laki végrendelet == Borsod : Ede-lény város lapja. - 3.évf. 6.sz. (1989), p. 3. : ill.  
*Halász Takács Sámuel végrendelete, 1772*  
*Rövidített változat.*



133. Mozaikok Hajdú - Bihar megye óvodáinak múlt századi történetéből == Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei. ; 22. - Debrecen, 1989. - p. 167-186.
134. Az oktatás évszázadai (Hajdúdorog) == Hajdú-bihari napló. - 1989. jún.22.
135. Újabb adatok a régi debreceni színészet történetéhez (1838) == Múzeumi kurír. - 6.köt. 8.sz. (1989), p. 7-10.

- 1990 -

136. Egyházi fegyelmezés a Borsod megyei Lak református gyülekezetében (1758-1787) == Honismeret. - 18.évf. 5/6.sz. (1990), p. 90-93.
137. Emléktábla avatás Álmosdon == Honismeret. 18.évf. 2/3.sz. (1990), p. 143.  
*Szabó Endre emléktábla*
138. Emlékünnepek Szabó Endre születésének 150. évfordulóján == Óvodai nevelés. - 1990. 3.sz.

- 1991 -

139. Adatok Lak egyház- és gazdaságtörténetéhez == Herman Ottó Múzeum közleményei ; 27. - Miskolc, 1991. - p. 26-35.
140. Kovács Lajos ismeretlen kéziratok könyve == Múzeumi kurír. - 7.köt. 2.sz. (1991), p. 62-70.
141. Nemzeti tánc a "népes mezővárosban" == Hajdú-bihari napló. - 1991. febr.19.
142. Az önálló debreceni tanítóképzés első évtizedei (1856-1884) == Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 23/24. - Debrecen, 1991. - p. 120-125.



143. Egy régi bál Karcagon == Karcagi hírmondó. - 3.évf. 2.sz. (1991), p. 4.
144. Tanítói jövedelmek a reformkori Felső-Borsodban == Múzeumi kurír. - 7.köt. 1.sz. (1991), p. 37-40.

**- 1992 -**

145. Adatok a karcagi színjátszás történetéhez == Karcagi hírmondó. - 1992. febr.6., p. 3.
146. Adatok a régi debreceni tanítóképzés történetéhez == A Debreceni Református Kollégium iskolakultúrája. - Debrecen, 1992. - p. 75-92.
147. Egy elfelejtett pedagógus : emlékezés dr. Zombor Zoltánra == Szülőföldünk. - 18.sz. (1992. aug.), p. 88. : ill. (fotó)
148. Tallózás a Néptanítók Lapjában (1892) == Tanító. - 6.sz. (1992), p. 23-24.
149. Újabb adatok Hajdúböszörmény első óvodájának történetéhez (1868) == Honismeret. - 20.évf. 6.sz. (1992), p. 62-64.

**- 1993 -**

150. Emlékezés dr. Molnár Istvánra == Szülőföldünk. - 20.sz. (1993 jún.), p. 146. : ill.
151. Lesz még egyszer csáti múzeum == Észak-Magyarország. - 49.évf. 95.sz. (1993), p. 6.

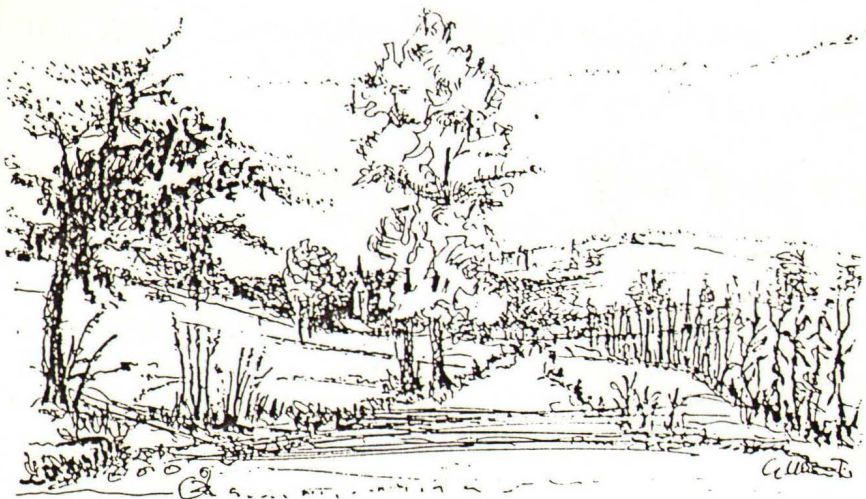
**- 1994 -**

152. Adatok a Debreceni Református Kollégium szikszói birtokának történetéhez == Herman Ottó Múzeum Évkönyve ; 32. - Miskolc, 1994. - p. 387-404.
153. A debreceni református tanítóképzés országos hírű tanárai : 1-3. == Kollégiumi hírmondó. - 3.évf. 4-6.sz. (1994), p. 2.

154. A debreceni tanítóképzés múltjából == Kollégiumi hírmondó. - 3.évf. 2.sz. (1994), p. 2-3.
155. Erdélyiek a Lakitelek Alapítvány honismereti pályázatán == Erdélyi tükör. - 6.évf. 1.sz. (1994), p. 28-29.
156. A szőlő és a bor a Bibliában == Borászati füzetek. - 4.sz. (1994), p. 27-29.

- 1995 -

157. Adatok a jászberényi színészet történetéhez == Jászkunság. - 41.évf. 1.sz. (1995), p. 44-45.
158. Gondolatok az edelényi kulturális életről és könyvkiadásról == Észak-Magyarország. - 51.évf. 10.sz. (1995), p. 10.
159. A magyar tanítóképzési hagyományok és a mai gyakorlat == Fejlesztő pedagógia. - 3.évf. 2/3.sz. (1995), p. 9-22.



Lak község Tomor felől jőve

## BIBLIOGRÁFIÁK

- 1993 -

160. Erdélyi iskolai értesítőink bibliográfiája (1862-1918) == Tanulmányok. - Debrecen : Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, 1993. - p. 105-142.
161. Tankönyvek- és vezérkönyvek a Debreceni Református Tanítóképző Főiskola Neveléstörténeti Gyűjteményében. - Debrecen, 1993. - 18 p.

- 1994 -

162. A Kisdnevelés válogatott bibliográfiája (1900-1944). - Debrecen, 1994. - 29 p.

- 1995 -

163. Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei I-XXVI. kötetének bibliográfiája (1963-1995). - Debrecen, 1985. - 52 p.



Poharazgatás Lakon, a Horkay pince előtt



## KÉZIRATOK

- 1966 -

164. Az önálló tevékenységformák és az önállóságra nevelés : egyetemi záródolgozat. - Debrecen, 1966. - 204 p.

- 1971 -

165. Népi időjósítás Lak községben. - Hajdúböszörmény, 1971. - 5 p.

*Pályamű 1971; HOM. Miskolc*

- 1976 -

166. Vőfélyversek Lak községből. - Hajdúböszörmény, 1976. - 12 p.

*Pályamű 1976; HOM. Miskolc*

- 1978 -

167. A magyar óvodai környezetismeretoktatás története (1828-1978) : bölcsészdoktori értekezés. - Debrecen, 1978. - 242 p.

- 1995 -

168. Egy laki reformkori osztálylevél és tanulságai. - Debrecen, 1995. - 28 p.

*Megjelenik a Tanulmányok Lak népeletéből c. kötetben.*

169. A magyar tanítóképzés hagyományai és a mai gyakorlat. - Debrecen, 1995. - 37 p.

*Megjelenteti az Országos Köznevelési Intézet Budapesten. Sajtó alatt.*

170. Népi gyógyítás Lakon. - Debrecen, 1995. - 16 p.

*Megjelenik a Tanulmányok Lak népeletéből c. kötetben.*

171. Perényi Sándor II. világháborús levelei. - Debrecen, 1995. - 113 p.

*Megjelenik a Tanulmányok Lak népeletéből c. kötetben.*



## KÖNYVISMERTETÉSEK

### - 1993 -

172. Dr. Győri L. János: A debreceni kollégium története == Reformátusok lapja. - 1993. ápr.25., p. 4.
173. Kősziklán épült vár. : Győri L. János könyve == Köznevelés. - 49.évf. 25.sz. (1993), p. 11.  
*Debreceni Református Kollégium.*
174. Tudósjelöltek bátorítása. (Bak Zsuzsanna: Károlyi Gáspár) == Hajdú-bihari napló. - 1993. máj.29.

### - 1994 -

175. Csoma Zsigmond: Uradalmi és jobbágyparaszti szőlő - bortermelés Somlón == Ethnográfia. - 105.évf. 3/4.sz. (1994).  
*Sajtó alatt.*
176. Erdős Károly : Az én vallásom == Hajdú-bihari napló. 1994. márc.15., p. 13.
177. Égető Melinda: Az alföldi szőlőművelés és borkészítés története == Ethnográfia. - 105.évf. 1/2.sz. (1994).  
*Sajtó alatt.*

### - 1995 -

178. Csohány János: Egyháztörténeti tanulmányok : 1711-1849 == Reformátusok lapja. - 1995. szept.3., p. 3.
179. Csohány János: Magyar protestáns egyháztörténet 1711-1849 == Hajdú-bihari napló. - 1995. máj.20., p. 13.
180. Tóth Béla: Maróthi == Hajdú-bihari napló. - 1995. márc.15., p. 13.
181. Tóth Béla: Maróthi == Kollégiumi hírmondó. - 4.évf. 2.sz. (1995), p. 7-8.

## ÁLTALA SZERKESZTETT IDŐSZAKI KIADVÁNY-OK

182. Óvó- és tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 20-26. - Debrecen, 1986-1995.
183. Tanítóképző főiskolák tudományos közleményei ; 20. - Debrecen. 1986.
184. Tanítóképző főiskolák tudományos közleményei. - különkiad. - Debrecen, 1984. - 189 p., 8 t.  
*Társszerkesztők : dr. Szekercés Pál és Tóth Ferenc.*
185. Tanulmányok ; 1-10. - Debrecen, 1986-1995.  
*a Debreceni Tanítóképző Főiskola, majd a Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola kiadványsorozata.*

\*\*\*\*\*

Az anyaggyűjtés lezárása után jelent meg:

186. A neveléstörténet forrásai : szemináriumi segédanyag. - Debrecen : Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főisk., 1995. - 90 p.



Lak látképe a hegymegi tetőről





## S Z E M É L Y N É V M U T A T Ó

BABODI Béláné	1,2	MARÓTHI György	180, 181
BAFFY Dezső	31	MATOLAY Elek	86, 87
BAK Zsuzsanna	174	MOLNÁR István, dr.	150
BOD Péter	102	NAGY Ida	59
BOZSIK István	5, 6, 7, 12	ÖREG János, dr.	123
BRUNSZVIK Teréz	78	PAP Ilona	71
BUDAI Ésaiás	120	PERÉNYI Zsigmond	75
Cs. UHRIN Tibor	10, 12	PERÉNYISándor	171
CSOHÁNY János	178, 179	RAPOS József	42, 54
CSOKONAI VITÉZ Mihály		SINAY Miklós	102
	115, 116	SIPOS Gyöngyvér	8
CSOMAZsigmond	175	SZABÓ Endre	
DÁVID Imre	1, 2, 23, 31, 47		104, 114, 137, 138
ÉGETŐ Melinda	177	SZEKERCZÉS Pál, dr.	4, 184
ERDŐS Károly	176	SZEREMLEY Gábor	111, 124
FRŐBEL	105	SZILÁGYI Imre	9
GYŐRI L. János, dr.	172, 173	SZITOVSZKI Józsefné	47
HALÁSZ TAKÁCS Sámuel		TÓTH Béla	180, 181
	118, 132	TÓTH Ferenc	184
HÁRSHEGYI Mária	3	TÓTH PÁPAI Mihály	
KÁLLAY István	121, 128		68, 72, 74, 84
KÁROLYI Gáspár	174	VÁRADISZABÓ János	84
KEREKES Ferenc	92, 95, 106	WARGHA István	
KOVÁCS Lajos	140		35, 36, 39, 44, 54, 78
MÁDAI Lajos	113	ZOMBOR Zoltán, dr.	147

# HELYSÉGNÉVMUTATÓ

Álmosd	137	Felső-Borsod	107, 109, 117, 144
Borsod-Abaúj-Zemplén megye		Jászberény	157
	33, 136	Karcag	16, 130, 143, 145
Debrecen		Lak	
4, 6, 7, 11, 50, 51, 52, 55, 56,			12, 21, 109, 112, 118, 132,
57, 61, 64, 65, 66, 67, 80, 83,			136, 139, 165, 166, 168, 170,
85, 90, 92, 93, 95, 97, 98, 99,			171
101, 103, 105, 108, 110, 125,		Lakitelek	155
129, 131, 135, 141, 142, 146,		Mezőcsát	79, 150, 151
152, 153, 154, 161, 172, 173		Miskolc	113
Hajdú-Bihar megye		Somló	175
28, 37, 38, 40, 53, 58, 100, 133		Szabolcs-Szatmár megye	
Hajdúböszörmény	27, 149		34, 43
Hajdúdorog	134	Szikszó	
Hajdúszoboszló	127	6, 7, 77, 115, 116, 118, 132, 152	
Hegyalja	108, 110	Tisza	98
Edelény	158	Tokaj	126
Erdély	155, 160		



Andó Tamás lakóháza Lakon

## A BIBLIOGRÁFIÁBAN SZEREPLŐ IDŐSZAKI KIADVÁNYOK JEGYZÉKE

Bessenyei György  
Tanárképző Főiskola  
közleményei ISSN 0133-8978

Borászati füzetek  
ISSN 1217-9337

Borsodi művelődés  
ISSN 0133-610X

Borsodi szemle ISSN 0520-626 X

Erdélyi tükör ISSN 0865-2325

Ethnográfia ISSN 0014-1798

Fejlesztő pedagógia  
ISSN 0866-2495

Felsőoktatási szemle  
ISSN 0428-2124

Földrajztanítás ISSN 0426-6730

Hajdú - Bihar Megyei  
Levéltár évkönyve  
ISSN 0133-8528

Hajdú-bihari napló  
ISSN 0133-1051

Hajdúböszörményi hírlap

Herman Ottó  
Múzeum évkönyve  
ISSN 0444-4225

Herman Ottó  
Múzeum közleményei  
ISSN 054-3391

Iskola kultúra ISSN 0189 5691

Jászkunság ISSN 0448-9144

Karcagi hírmondó  
ISSN 0864-7780

Kelet-Magyarország  
ISSN 0133-2058

Kollégiumi hírmondó

Köznevelés ISSN 0133-0969

Magyar konyha ISSN 0133-8833

Magyar nyelvőr ISSN 0025-0236

Magyar pedagógia  
ISSN 0025-0260

Módszertani füzetek

Múzeumi kurír ISSN 0133-9257

Napjaink ISSN 0547-2075

Népművelés ISSN 0466-8634

Névtani értesítő ISSN 0139-2190

Óvodai nevelés ISSN 0133-1477

Óvóképző és tanítóképző  
főiskolák tudományos  
közleményei ISSN 0238-0633

Pedagógiai pályamunkák

Pedagógusképzés  
ISSN 0133-2570

Pedagógusok lapja  
ISSN 0133-2260

Reformátusok lapja  
ISSN 0482-086X

Szolnok megyei néplap  
ISSN 0133-0756

Szülőföldünk ISSN 0237-7500

Tanácsok lapja

Történelemtanítás  
ISSN 0493-5497



## EDELÉNYI FÜZETEK SOROZATA

1. Edelény és környéke / Slezsák Imre. - 1987. - 110 p.
2. Kiöntött a Bódva vize messzire : Edelény környéki népdalok / Béres János. - 1988. - 190 p.
3. Edelény monográfia / Kis Benedek János. - 1990. - 16 p.  
*Reprint 1930.*
4. Kemény úton : versek / Demjén István. - 1992. - 72 p.
5. Kalász László : pályatársak Kalász Lászlóról : bibliográfia. - 1993. - 52 p.
6. Holdfényben : versek / Fecske Csaba. - 1992. - 80 p.
7. Edelény, a holtig hű szerető / Reviczky Gyula. - 1993. - 24 p.
8. Új Jeruzsálem felé / Gyülvészi István. - 1993. - 24 p.
9. dr. Gyárfás Ágnes : bibliográfia / összeáll. Eszenyi Miklós. - 1995. - 40 p.
10. A császtai Lónyaiak : szemelvénygyűjtemény / összeáll. Laki Lukács László. - 1995. - 32 p.
11. Emlékképek : edelényiek a második világháborúról / összeáll. Hadobás Pál. - 1995. - 120 p.
12. Dr. Varga Gábor : bibliográfia / összeáll. Laki Lukács László. - 1995. - 32 p.

## T A R T A L O M

Előszó .....	3
Életrajzi adatok .....	5
Kötetben megjelent munkák .....	7
Tanulmányok, cikkek .....	9
Bibliográfiák .....	22
Kéziratok .....	23
Könyvismertetések .....	24
Általa szerkesztett időszaki kiadványok .....	25
Személynévmutató .....	27
Helységnevmutató .....	28
A bibliográfiában szereplő időszaki kiadványok jegyzéke .....	29
Edelényi füzetek sorozata .....	30

ISSN 0238 - 1842  
ISBN 963 04 5779 2

Felelős kiadó: Laki Lukács László, a *V.R.H.K. igazgatója*.

Készült a Városi Rendezvények Háza és Könyvtár számítógépes kiadványszerkesztőjén és sokszorosító műhelyében 100 példányban 1995-ben.